

[Avaleht](#) > ... > [Perekonnaasjad Ja Pärimine](#) > [Abielu Ja Registreeritud Kooselu Varalised](#)
[Tagajärjed](#) [Abikaasade Varasuhe](#) > Luxembourg

Abikaasade varasuhe

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kas liikmesriigis on kehtestatud seadusjärgne abikaasade varasuhe? Mida see endast kujutab?

Luksemburgi tsiviilseadustikus (*Code Civil*) on sätestatud, et abieluvaralepingu (*contrat de mariage*) puudumise korral kohaldatakse abikaasade suhtes seadusjärgset abieluvararežiimi (*régime matrimonial*) (vt [tsiviilseadustiku](#) artikkel 1400 jj). Sel juhul kohaldatav varasuhe on abielu kestel omandatud vara ühisus (*communauté des biens réduite aux acquêts*), mida üldiselt nimetatakse seadusjärgseks üldise varaühisuse režiimiks (*communauté légale*). Selles režiimis eristatakse ühisvara (*biens communs*) ja kummagi abikaasa lahusvara (*biens propres*).

Abikaasade abielueelne vara jääb lahusvaraks. Abielu kestel omandatud vara (palgad ja sissetulekud, hüvitised ja tulu lahusvaralt, tasu eest omandatud vara) on põhimõtteliselt abikaasade ühisvara.

Vara, mille omandiõigust abikaasad ei suuda tõendada, eeldatakse kuuluvat ühisvara hulka.

Sellest eeldusest on mitmeid erandeid, sealhulgas isiklikku laadi vara ja rangelt isiklikud õigused, mis loetakse lahusvaraks. Lahusvaraks loetakse näiteks riided, perekonna mälestusesemed, autori- või tööstusomandiõigused ja hüvitisnõuded ([tsiviilseadustiku](#) artikkel 1404). Varaühisuse kestel pärimise teel või kinketeingu alusel, sh annakuna omandatud vara käsitatakse samuti lahusvarana ([tsiviilseadustiku](#) artikkel 1405).

2 Kuidas saavad abikaasad oma varasuhet korraldada? Millised ametlikud nõuded sellisel juhul kehtivad?

[Tsiviilseadustiku](#) artiklis 1387, mis käsitleb abieluvaralepingute vabaduse põhimõtet, on sätestatud: „Seadus reguleerib abikaasade varasuhet ainult juhul, kui puudub konkreetne leping, mille abikaasad võivad sõlmida oma äranägemise järgi, tingimusel et see ei lähe vastuollu kõlbluse või järgmiste sätetega“.

Abikaasad võivad seadusjärgsest abikaasade varasuhetest kõrvale kalduda, sõlmides abieluvaralepingu. See leping koostatakse vabas vormis või kasutades üht [tsiviilseadustikus](#) sätestatud vormidest.

Abikaasad võivad abieluvaralepinguga ette näha üldise varaühisuse (*communauté universelle*). Selle varasuhte korral ei ole abikaasadel muud lahusvarakui vara, mis juba oma olemuselt kuulub ühele abikaasale (isiklikud riided, perekonna mälestusesemed jne). Kogu muu vara on seega ühine (vallasvara, kinnisvara, abielu kestel omandatud ja abielu sõlmimise päeval olemas olnud vara). Samuti on ühised abikaasade võlad ja mõlemad abikaasad vastutavad nende eest solidaarselt.

[Tsiviilseadustikus](#) on ette nähtud ka teist liiki abieluvararežiim: varalahusus (*séparation de biens*). Selle varasuhte aluseks on põhimõte, et abikaasadel ei ole ühisvara. Kogu vara kuulub kas ühele või teisele abikaasale. Kummalgi abikaasal säilib seega ainuõigus oma isikliku vara hallata, kasutada ja vabalt käsutada. Samuti jääb kumbki abikaasa ainuvastutavaks oma võlgade eest (mis on tekkinud enne abielu või selle kestel). Erandiks on võlad, mis on kummalgi abikaasal tekkinud majapidamise eest hoolitsemisel või laste kasvatamisel.

Need võlad on alati mõlemale abikaasale siduvad.

Mis puudutab menetlusnõudeid, siis abieluvaralepingud sõlmitakse notariaalaktiga (*acte devant notaire*).

Abieluvaraleping või kehtiva lepingu muudatus tuleb seega alati koostada notariaalaktina kõigi lepinguosaliste juures- ja nõusolekul ([tsiviilseadustiku](#) artikkel 1394). Notar koostab abieluvaralepingu, laseb sellele abikaasadel või tulevastel abikaasadel alla kirjutada ning vastutab selle edastamise eest prokuratuurile, et see kantaks perekonnaseisuregistrisse. See vorminõue on oluline, et abieluvaraleping oleks kolmandatele isikutele (nt ühe abikaasa võlausaldajad) siduv.

3 Kas varasuhte korraldamise vabadusel on ka piiranguid?

Jah, tuleb järgida teatavaid põhimõtteid. Abieluvaraleping ei tohi minna vastuollu kõlblusega ([tsiviilseadustiku](#) artikkel 1387), kalduda kõrvale vanema hooldusõigust, seaduslikku esindamist ja eestkostet käsitlevatest õigusnormidest ([tsiviilseadustiku](#) artikkel 1388) või muuta seadusest tulenevat pärimisjärjekorda ([tsiviilseadustiku](#) artikkel 1389).

Esmast varasuhet ([tsiviilseadustiku](#) artiklid 212-226) tuleb täielikult järgida, välja arvatud juhul, kui on ette nähtud abieluvaralepingute kohaldamine. Abieluvaralepingu sätted ei või olla vastuolus abikaasade vastavate õiguste ja kohustustega.

Abikaasadel on peale muude kohustuste vastastikune kohustus jääda teineteisele ustavaks ja teineteist aidata. Nad ei või käsutada õigusi, millega on tagatud perekonna eluase, ega selle eluaseme sisustust. Samuti eeldatakse solidaarset vastutust (*solidarité*) majapidamise võlgade eest.

4 Millised on abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed abikaasade varasuhtele?

a. Abielulahutus (*divorce*) lõpetab abielu ning toob kaasa abikaasade varasuhte lõpetamise (*liquidation*) ja ühisvara jagamise (*partage*). Abieluvaraleping kaotab kehtivuse ja poolte varasuhteid reguleerivad üldine võlaõigus ja kaasomandit käsitlevad üldised õigusnormid.

Abielulahutust arutav kohus võib määrata kummalegi abikaasale elatise (*pension alimentaire*). Elatis määratakse vastavalt selle abikaasa vajadustele, kellele seda maksma hakatakse, ja teise abikaasa maksevõimele.

Kui üks abikaasa on abielu ajal oma kutsetegevusest loobunud või seda vähendanud (nt laste eest hoolitsemiseks), on tal teatavatel tingimustel õigus nõuda teiselt abikaasalt tagasiulatuva väljamakse tegemist üldisest pensionikindlustussüsteemist.

Kui üks või mitu asjaomasest abielust sündinud last on abielulahutuse kuupäeval alla 12 aasta vanused, võib abikaasa, kes omab vanema hooldusõigust (*autorité parentale*) (ainuhooldusõigus või teise vanemaga ühine hooldusõigus) ja kelle juures on laste harilik viibimiskoht, taotlema kohtult, et kohus annaks neile õiguse kasutada elamiseks perekonna ühist eluaset. See, et eluase võib kuuluda teisele abikaasale, selle õiguse andmist ei takista.

Vanemate abielulahutus ei muuda põhimõtteliselt vanema hooldusõiguse teostamise tingimusi ja vanematel säilib ühine hooldusõigus. Kohus annab vanema hooldusõiguse ühele vanematest ainult juhul, kui see on lapse huvides.

b. Abikaasad, kes soovivad kooselu lõpetada, kuid ei soovi veel abielu lahutada, võivad valida lahuselu (*séparation de corps*). Lahuselu korral ei ole abikaasad enam kohustatud koos elama, kuid lahuseluga kaasneb alati vara jagamine, millega omakorda kaasneb varaühisuse lõpetamine. Muud abielust tulenevad kohustused säilivad.

Kuigi abikaasade leppimise korral lahuselu lõppeb, jääb nende suhtes kehtima varalahusus, kui nad ei lepi kokku uues abieluvararežiimis.

c. Abielu kehtetuks tunnistamise (*annulation du mariage*) tagajärjel muutub abielu tagasiulatuvalt kehtetuks.

Abikaasade varasuhe loetakse mitteeksisteerinuks. Abielust tulenevad õigused ja kohustused kaovad ja asjaomaseid isikuid käsitatakse vabaabielus olnutena.

5 Kuidas mõjutab abikaasade varasuhet ühe abikaasa surm?

Ühe abikaasa surma korral varaühisus lõppeb. Vaja on topeltlõpetamist: seadusjärgse või lepingust tuleneva abikaasade varasuhte lõpetamist ja seejärel üleelanud abikaasa pärimisõiguste lõpetamist.

Kui ei ole sätestatud teisiti ja kui surnud isikust jäävad maha lapsed või nende järeltulijad, on üleelanud abikaasal õigus pärida kas vähima osa varast, mida seaduslikul lapsel on seaduse kohaselt õigus saada ja mis peab moodustama vähemalt veerandi pärandvarast, või kasutada abikaasade ühist eluaset ja selle sisustust, tingimusel et eluase kuulus tervikuna surnud isikule või surnud isikule ja üleelanud isikule ühiselt ([tsiviilseadustiku](#) artikkel 767-1).

Kui surnud isikust ei jää maha lapsi ega nende järeltulijaid, on üleelanud abikaasal õigus kogu pärandvara täielikule omandiõigusele, kui testamendiga ei ole ette nähtud teisiti ([tsiviilseadustiku](#) artikkel 767-2).

6 Milline ametiasutus on pädev tegema otsuseid abikaasade varasuhetega seotud asjades?

Kohaldatakse 27. juuni 2018. aasta seadust, millega luuakse perekonnakohus ning reformitakse abielulahutust ja vanema hooldusõigust (*loi du 27 juin 2018 instituant le juge aux affaires familiales, portant réforme du divorce et de l'autorité parentale*) ja mis jõustus 1. novembril 2018 (<https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2018/06/27/a589/jo>).

Abieluvararežiimiga seotud avaldusi arutab perekonnakohus.

Vaidlust on võimalik lahendada kohtuväliselt. Notar on vaja kaasata üksnes juhul, kui vara tuleb kanda kinnistusregistrisse (*publicité foncière*).

Kohus lahendab ainult vaieldavaid juhtumeid.

7 Millised on abikaasade varasuhetest tulenevad tagajärjed abikaasa ja kolmanda isiku vahelistele õigussuhetele?

[Tsiivilseadustiku](#) artikli 220 kohaselt, mida kohaldatakse olenemata abieluvararežiimist, eeldatakse, et majapidamise võlgade korral vastutavad abikaasad kolmandate isikute ees solidaarselt, isegi kui *kummalgi abikaasal on õigus sõlmida üksi majapidamise ülalpidamise või laste harimise lepinguid; abikaasa on solidaarselt vastutav teise abikaasa selliselt tekitatud võlgade eest.*

Solidaarset vastutust ei kohaldata siiski kulude suhtes, mis on leibkonna eluviisi, tehingu kasulikkust või tarbetust või kolmandast isikust lepingupartneri hea- või pahauslikkust arvestades ilmselgelt liiga suured.

Seda ei kohaldata ka järelmaksuga ostudest tulenevate kohustuste suhtes, välja arvatud juhul, kui need on võetud mõlema abikaasa nõusolekul.

Abieluvararežiimi teine mõju abikaasa ja kolmanda isiku vahelisele õigussuhetele on seotud abieluvararežiimi muutmisega, mis jõustub kolmandate isikute suhtes kolm kuud pärast perekonnaseisuregistrisse kandmist. Selle kande puudumise korral on muutus kolmandate isikute suhtes sellegipoolest siduv, kui abikaasad kinnitavad nendega sõlmitud dokumendis, et nad on oma varasuhet muutnud.

Abielulahutuse kohtuotsus jõustub kolmandate isikute suhtes alles abielutunnistusele või perekonnaseisuregistrisse kande tegemise kuupäeval. Kui üks abikaasadest on ettevõtja, tuleb abieluvaraleping ja abieluvararežiimi muutev dokument edastada ühe kuu jooksul äriregistrile.

8 Palun kirjeldage lühidalt oma riigis kohaldatavat abieluvara jagamise või realiseerimise menetlust

Pärast abieluvaralepingu lõpetamist ei ole sellel enam mingit mõju.

Varaühisuse lõpetamine põhineb mitmesugustel arvutustel, millega määratakse kindlaks jagatav osa ühisvarast ning kummagi abikaasa varad ja kohustused.

Kumbki abikaasa säilitab oma lahusvara. Seejärel koostatakse hüvitiste arvestus (*compte des récompenses*), milles näidatakse ära nii kummalegi abikaasale ühisvara arvelt võlgnetav hüvitis kui ka kummagi abikaasa poolt ühisvarasse võlgnetav hüvitis.

Seejärel jagatakse ühisvara põhimõtteliselt pooleks, kui ei lepita kokku teisiti.

Abieluvararežiimi võib lõpetada vastastikusel kokkuleppel. Kinnistusregistrisse kantav vara jagatakse notariaalaktiga.

Kui abikaasad ei jõua abieluvararežiimi lõpetamise ja ühisvara jagamise suhtes kokkuleppele, koostab perekonnoakohtu poolt selleks eelnevalt määratud notar probleemide ja abikaasade vastavate avalduste aruande. Kohus otsustab abikaasadevahelised lahendamata vaidlused kollegiaalselt ja suunab nad lõpliku varajagamiskava (*l'état liquidatif*) koostamiseks notari juurde.

9 Milline on kinnisvara registreerimise menetlus ning milliseid dokumente või teavet harilikult kinnisvara registreerimiseks nõutakse?

Kõik kinnistusregistrisse kantavat tehingut mõjutavad jagamised tehakse notariaalaktiga.

Iga isikute eluajal tehtud tehingu (*actes entre vifs*) kohta, millega antakse kas tasuta või tasu eest üle kinnisasjaõigused (*droits réels immobiliers*), v.a pandiõigused (*privilèges*) või hüpoteegid (*hypothèques*), tuleb igal juhul teha kanne selles kinnistusosakonnas (*bureau de la conservation des hypothèques*), mille tööpiirkonnas kinnisasi asub.

Kohaldatakse 25. septembri 1905. aasta muudetud seadust, mis käsitleb kinnisasjaõiguste kohta kannete tegemist (*loi modifiée du 25 septembre 1905 sur la transcription des droits réels immobiliers*, <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/1905/09/25/n1/jo>).

Viimati uuendatud: 03/09/2025

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.